

PROGRAM

Global solidaritet

Globalt solidaritetsprogram antaget av
Folkpartiet liberalernas landsmöte
18-21 augusti 2005

Folkpartiet

Demokrati – nyckeln till utveckling

1. Varje människa har rätt att leva ett liv i fred och frihet. Mänskliga rättigheter är universella. Det politiska system som bäst tillvaratar och tillförsäkrar människor dessa grundläggande rättigheter är det demokratiska styrelseskicket. Demokrati ska vara det överordnade målet för svenskt utvecklingssamarbete och vägledande för svensk utrikes- och säkerhetspolitik.
2. Globala klimatförändringar som orsakas av människan är vår tids största långsiktiga miljöhot. De är ofta de fattigaste ländernas medborgare som riskerar att drabbas hårdast av klimatförändringar och miljöförstöring. Miljöfrågor skall ha hög prioritet också vid utformningen av utrikes- och biståndspolitik.
3. Sverige bör utarbeta en sammansatt strategi för hur handel, bistånd och diplomati kan appliceras för att främja öppna samhällen där alla medborgare, inklusive kvinnor och minoriteter, har rätt till politiskt inflytande, rättstrygghet och uttrycksfrihet.
4. I den nya politiken för global utveckling, anges att Sverige ska bedriva bistånd överallt där det finns ett behov. Att överge systemet med programländer resulterar på sikt i grundare kunskaper om mottagarna och minskad effektivitet. Koncentrera istället det svenska biståndet till vissa länder, som i allt väsentligt delar våra demokratiska värderingar.
5. Fasa ut biståndet till diktaturer som inte uppvisar trovärdig vilja till demokratiska reformer. I de fall bistånd ska bedrivas i diktaturstater ska det ske via enskilda organisationer. Sverige skall verka för att mottagarländerna har en fungerande lagstiftning mot korruption, vilket inkluderar ett fungerande sanktions- och bestraffningssystem samt offentlighet och fri media.
6. Sverige skall gå i spetsen för en generös biståndspolitik. Återställ biståndet till en procent av BNI (bruttonationalinkomst).
7. Skuldavskrivning ska kopplas till krav på demokratiska och marknadsekonomiska reformer.
8. Demokratisering ökar möjligheterna att utradera fattigdom. Därför vill vi skapa en särskild demokrati och transitionsenhet under UD, med specialansvar att stötta demokratikrafter i diktaturer och hjälpa till vid övergång till demokrati. Det bör också betonas att svenskar med utländsk bakgrund kan spela en värdefull och konstruktiv roll i Sveriges stöd av demokratiutveckling i andra länder.
9. Inrätta en ”Marshallplan” för Östafrika/Afrikas horn samt Stora Sjöregionen för demokrati och utveckling, det vill säga en plan i samma anda och med Marshallplanens krav på regionalt samarbete för det gemensamma bästa i utbyte mot olika former av bistånd som Västeuropa fick för sin uppbyggnad efter andra världskriget.
10. Bekämpa hiv/aids med mer förebyggande och hjälpande insatser.
11. Tag vara på redan gjorda erfarenheter om kvinnornas viktiga roll som mottagare och förvaltare av biståndsmedel samt gör ytterligare könkonsekvensanalyser av svenskt bistånd där också på HBT- personers situation tas upp.
12. Sverige bör i internationella fora och i bilaterala bistånds- och handelssamarbeten tydligt driva frågor som rör kvinnors politiska inflytande, rätt till lika utbildning, våld mot kvinnor, sexuell och reproduktiv hälsa inklusive rätten till väl fungerade preventivmedel och rätten till fria och säkra aborter.
13. Folkpartiet föreslår att ett permanent nordiskt-baltiskt fredsmuseum inrättas, för undervisning och forskning om 1900-talets historia i Norden och Baltikum. Det dramatiska 1900-talet i Norden och Östersjöområdet är ingenstans beskrivet och dokumenterat på ett samlat sätt. Museets verksamhet bör samordnas med universitetsinstitutioner och museer med likartad inriktning.

Mer frihandel – för de fattigas skull

14. Släpp den internationella handeln fri. EU bör ta bort samtliga handelshinder och importbegränsande subventioner gentemot omvärlden. Sverige bör driva på att även USA, Japan och andra i-länder på samma sätt avskaffar alla sina handelshinder för att nå bästa möjliga globala effekt.
15. Avreglera EU:s osolidariska jordbrukspolitik till år 2015 och fokusera gemensamma åtgärder på miljöfrågor och landsbygdsutveckling, vilket gynnar inte minst de nya medlemsländerna. Ge u-länder möjlighet att bedriva inhemsk handel samt ge dem tillgång till den viktiga europamarknaden.
16. För att mildra de övergångsproblem som frihandel med

- jordbruksprodukter med för vissa grupper av producenter och för vissa grupper av konsumenter i tredje världen, bör för dessa grupper målinriktat bistånd förberedas och alternativa utkomstmöjligheter stödjas, men avtrappas, under övergångsperioder.
17. EU:s fiskeavtal med tredje land ska omedelbart sägas upp. Istället ska EU låta de fattiga länderna bygga sina egna fiskeflottor, och låta deras fisk säljas fritt till EU. Många av världens värdefulla fiskbestånd hotas av kollaps på grund av utfiskning. Ett världsomspännande fiskeavtal som förhindrar att bestånden utfiskas måste omedelbart utarbetas. Här ska speciell hänsyn tas till fattiga länders behov.
 18. Regionala frihandelsavtal, som är tillåtna enligt WTO:s regelverk, har och kommer även framöver att kunna bidra till ökad frihandel i världen. Bilateral och regionala handelsavtal som inte är tillåtna måste dock stoppas då de försvårar överenskommelser inom WTO:s förhandlingsrundor och inte uppfyller organisationens krav på likabehandling.
 19. Världshandelsorganisationens (WTO) 147 medlemmar lyckades nyligen enas om fortsatta liberaliseringar av världshandeln som innebär sänkningar av subventioner och ett förbättrat marknadstillträde på jordbruksområdet. Denna ambitiösa utvecklingsdagordning från Doha bör uppfyllas senast år 2006.
 20. Återinför frågan om transparens vid offentlig upphandling i WTO-förhandlingarna. Öppenhet är avgörande i kampen mot korruption och i samband med upphandlingar i de länder som inte har tillräckligt väl fungerande rättssystem. Frågan om transparens gör störst nytta för konsumenter och företag i u-länder.
 21. Inkludera varor som ris, socker och bananer i frihandeln. De har en avgörande betydelse för många u-länders handel. Idag omfattas dessa varor av subventioner under en övergångstid på sex till nio år.
 22. Inom WTO har man kommit överens om att befria u-länder från kravet att inledningsvis slopa handels hinder. Befria inte u-länder från ansvaret att minska sin protektionism. Detta drabbar bara andra u-länder.
 23. Öka det tekniska biståndet för att stärka u-ländernas kapacitet på handelsområdet (till exempel tillgång till expertis som stöd i internationella förhandlingar).
 24. Ge parlamentariker större inflytande inför förhandlingarna i WTO, utan att otydliggöra regeringarnas konstitutionella ansvar för resultatet. Parlamentariker är naturliga och valda representanter för landets medborgare.
 25. Öka antalet kvinnor inom WTO. Sverige bör arbeta för att fler kvinnor anställs inom WTO samt att man grundlägger ett genderperspektiv på alla avtal.
 26. Äganderätten är självägarskapets och den ekonomiska utvecklingens grund - även i tredje världen. Idag besitter många invånare i tredje världen kapital som de inte lagligt kan tillgodoräkna sig som säkerhet för lån. Stödet till projekt för att registrera och värdera detta kapital måste öka. Där så inte kan ske bör mikrofinansieringsprojekt stödjas, som minskar beroendet av traditionella finansieringsinstitut.
 27. Realisera Gats-avtalet. Att liberalisera den internationella tjänstehandeln har stor betydelse för att skapa tillväxt och ökad sysselsättning runt om i världen.
 28. Sverige bör inte exportera vapen till länder vars regimer kränker mänskliga rättigheter. Det bör finnas ett demokratikriterium som förhindrar Sveriges nuvarande export av krigsmateriel till diktaturer.
- ### En folkrätt för människor – inte för stater
29. En reformering av FN är nödvändig, där mänskliga rättigheter (MR) och internationell humanitär rätt (IHR) ska beaktas och den svenska regeringen ska tydligt markera detta för de länder som bryter mot dessa konventioner. FN bör vara skyldigt att ingripa då civila hotas av folkmord eller motsvarande och där staten inte skyddar sina medborgare, också med våld om så krävs. Folkrätten bör reformeras och kompletteras med en slags nödvärnsrätt. Det internationella ansvaret att skydda är först och främst preventivt, dvs. att söka eliminera orsaken till en konflikt på kort och lång sikt. För det andra ett ansvar att ingripa, och för det tredje ett ansvar att medverka till återuppbyggnad och försoning.
 30. Sverige bör ta initiativ till fortsatt folkrättsligt och politiskt arbete beträffande kriterier och goda beslutsprocesser för humanitär intervention avsedd att uppfylla världssamfundets ansvar för att skydda mot människor mot folkmord, etnisk rensning, utbredd terror, massvåldtäkter, dvs. händelser som de som vi bevittnat, men inte tillräckligt ingripit emot, i Rwanda, Bosnien, Kosovo, Somalia, Kongo, Darfur, mfl.
 31. Militär intervention för att skydda är alltid en exceptionell åtgärd. För att vara motiverad måste det

- föreligga sådana oåtertagliga hot, kränkningar och våld mot människor som aldrig i efterhand kan gottgöras eller läka. Särskild tänker vi på stora förluster av människoliv, faktiska eller potentiella, som är ett resultat av statens agerande, eller brist på agerande eller statens upplösning. Vi tänker också på situationer med faktisk eller potentiell ”etnisk rensning” i stor skala, vare sig denna utförs genom tvångsmässig utvisning, terror eller våldtäkter.
32. Försiktighetsprinciperna vid militär intervention för att skydda människor mot bl a övergrepp och död är fyra: Gott uppsåt med en intervention är sannolikt bättre säkerställd om interventionen genomförs multilateralt, med stöd i regionen och av offren. För det andra, en intervention genomförs först när alla andra medel är uttömda, och det är rimligt att anta att inga andra medel skulle vara framgångsrika. För det tredje, en militär intervention skall stå i proportion till uppgiften att skydda människorna, och får inte ges en omfattning därutöver. Till sist, en militär intervention skall ha en rimlig chans till framgång i att förhindra det lidande, de övergrepp och förlust av liv som är interventionens själva syfte. Resultatet får inte innebära mer lidande än om aktionen inte skulle ha genomförts.
33. Reformeringen av FN måste leda till att användningen av vetot inskränks. I ett första skede bör endast dubbelt veto gälla (dvs. minst två permanenta säkerhetsmedlemmar krävs för att stoppa ett beslut). Vetot bör endast gälla FN:s stadga kapitel sju (hot och brott mot freden, samt aggressionshandlingar). Om en medlem önskar lägga in sitt veto måste detta motiveras.
34. Diktaturer skall inte leda kommittéer eller andra organ inom FN som behandlar frågor om de mänskliga rättigheterna.
35. Beslut om militär intervention bör normalt tas av FN:s säkerhetsråd. Då säkerhetsrådet är lamslaget, och endast då, bör regionala organisationer eller en koalition av stater, få möjlighet att agera för att förhindra folkmord eller liknande övergrepp. Det måste dock ske i enlighet med FN-stadgans anda och endast i undantagsfall.
36. EU bör ha en gemensam plats bland de permanenta medlemmarna för att underlätta en gemensam europeisk utrikespolitik.
37. Säkerhetsrådets permanenta medlemmar bör utvidgas med representanter från Latinamerika, Asien och Afrika, så att representationen i säkerhetsrådet blir mer representativ.
38. FN bör genomföra en rejäl översyn av sina rutiner för upphandling, uppdragsgivning och utvärdering för att med kraft bekämpa korrupktion och missbruk av medel.
39. Samarbetet mellan EU, Nato och FN bör öka vad gäller civil krishantering.

Gemensam säkerhet i en globaliserad värld

40. EU:s insatsstyrka bör användas för militär och civil krishantering, konfliktförebyggande, fredsbevarande och fredsframtvängande åtgärder.
41. Sverige bör bidra med förband till en egen snabbinsatsstyrka inom EU samt lämna bidrag till NATO:s snabbinsatsstyrka, Nato Response Force. Om Norge som icke EU-medlem kan bidra till EU:s snabbinsatsstyrka borde Sverige också kunna bidra till motsvarigheten inom Nato.
42. Den transatlantiska länken och samverkan med länder i världen måste stärkas för bästa möjliga samarbete i kampen mot terrorismen.
43. EU behöver en gemensam utrikespolitik. Beslut bör så långt det är möjligt tas med kvalificerad majoritet. Veto bör tillämpas endast i undantagsfall då vitala nationella intressen står på spel.
44. EU bör inte utvecklas till en ren försvarsallians, den transatlantiska länken är och bör vara grundbulten i en europeisk säkerhetsordning. Sverige bör söka medlemskap i Nato.
45. Den gemensamma utrikes och säkerhetspolitiken behöver bättre demokratisk kontroll. Europaparlamentet och de nationella parlamenten bör involveras i en regelbunden översyn av den europeiska säkerhetsstrategin.
46. Sverige bör utveckla både strategi och praktisk förmåga att genomföra internationella civila och militära insatser preventivt, operativt och för återuppbyggnad och försoning. Sverige har under senare bidragit med säkerhetsskapande militära interventioner som banat väg för traditionellt bistånd, i bl.a. Liberia, Kongo och Afghanistan. Sverige stöder även andra länders militära trupp och säkerhetsskapande militära interventioner, bl.a. Afrikanska Unionens insats i Sudan.
47. EU bör ta initiativ till att, tillsammans med USA samt andra demokratiska länder och freds- och demokratiorganisationer i Mellanöstern med intresse

för fred och säkerhet, formulera en demokratiplan för hela Mellanösternregionen.

48. Europols resurser och befogenheter bör utvecklas i riktning mot en europeisk polismyndighet - ”Europas FBI” - som ett viktigt komplement till de nationella polisstyrkorna. Ytterst ska naturligtvis varje medlemsland behålla ansvaret för insatser på sitt eget territorium. Europol ska kunna ha det polisära ansvaret för brottsutredningar när fler länder är inblandade. I samverkan med åklagarsamarbetet Eurojust ska Europol kunna beordra att spaningsåtgärder och samtidigt tillslag sker i flera länder – åtgärder som ett medlemsland får neka bara om särskilda skäl kan åberopas. Underrättelsesamarbetet mellan medlemsländernas säkerhetstjänster måste stärkas.

49. Brottslighet och terrorism slår blind och är ofta ett brott mot mänskliga rättigheter samt innebär ett fruktansvärt ingrepp mot den drabbades integritet. Kampen mot dessa brott måste föras med kraft och i samverkan över nationsgränser. Men kampen måste också föras med medel som respekterar rättssamhällets principer och inte undergräver det öppna samhället. Alla ingrepp i den personliga integriteten, t. ex. genom register, övervakningskameror och samkörning av register måste alltid noggrant vägas mot proportionalitets- och ändamålsprinciper. Brottslighet, terrorism och fundamentalism kan aldrig bekämpas utan en omfattande satsning mot fattigdom samt för demokrati och mänskliga rättigheter.

Verka för ett öppet Europa

50. Öppna EU för arbetskraftsinvandring. Inrätta ett enkelt system för arbetskraftsinvandrare till EU – liknande USA:s ”Green card” – som är begripligt, obyråkratiskt och generöst. Alla som fått en anställning och som kan försörja sig själva skall också kunna få ett arbetstillstånd, som gäller för hela EU.

51. Komplettera Genèvekonventionen med ett skydd för mer sammansatta hot och för dem som förföljs som grupp.

52. EU bör ha en gemensam asyl- och flyktingpolitik. Den gemensamma flyktingpolitiken ska bevara det enskilda medlemslandets möjlighet att föra en mer generös politik än andra EU-länder. En gemensam flyktingpolitik i EU får dock inte vara så löslig och mellanstatlig, uppåt och nedåt, att medlemsländer i praktiken kan välja att vara snålare i fråga om flyktingmottagande och asyl än de är idag; alla EU-länder måste förmås vara med och ta ansvar för helheten i EU:s flykting och asylpolitik,

inklusive den sammantagna nivån på flyktingmottagande och asyl. Den gemensamma politiken måste sålunda vara så bindande att det inte kan skapas en negativ spiral beträffande EU-ländernas samlade flyktingmottagande.

53. EU:s medlemsländer måste fullt ut respektera Genevekonventionen, t.ex. genom att inte utvisa flyktingar till länder där de risker förföljelse. Den skyldigheten får inte åsidosättas med hänvisning till att vissa länder bedöms vara säkra.

54. Korta EU:s lista över viseringspliktiga länder. Grundregeln måste vara att människor har rätt att fritt resa in i EU, inte tvärtom.

Bekämpa trafficking – vår tids slavhandel

55. Utöka EU:s insatser mot människohandel. EU måste ställa högre krav på nuvarande medlemsländer, liksom ansökar- och kandidatländer, att prioritera bekämpning av människohandel.

56. Underlätta Europols arbete i kampen mot trafficking. En enkel regeländring som kan genomföras på en gång är att förlänga lagringstiderna av viktig information i Europol:s analysfiler. Dagens treåriga preskriptionstid är alldeles för kort och försvårar det brottsbekämpande arbetet.

57. Inrätta gemensamma EU-program för vittnesskydd och brottsoffers säkerhet. Det är viktigt att både vittnen och offer för människohandel får stöd, hjälp och skydd – både i landet där rättegång hålls och i hemlandet om de åker tillbaka.

58. Samarbeta med frivilligorganisationer. Frivilligorganisationer och representanter för de som smugglats har ofta större möjlighet att nå de människor som riskerar att exploateras.

59. Prioritera humanitet framför restriktivitet. Vissa av Europas regeringar vill satsa alltmer resurser på kampen mot illegal invandring. Den kampen går inte ihop med att skydda migranter från övergrepp och exploatering.

60. Förbättra utbildningen om människohandel för hela rättsväsendet. Kunskapen och kompetensen om trafficking hos polis, åklagare och domstolar varierar, och det finns stora regionala skillnader i hur man prioriterar.

61. Bevilja permanenta uppehållstillstånd. Offren har drabbats av så fruktansvärda övergrepp att de i normalfallet ska kunna beviljas permanenta uppehållstillstånd.

62. Inför nolltolerans mot att internationella organisationers personal utnyttjar offer för trafficking eller begår andra övergrepp mot civila. Personal utsänd av internationella organisationer som utnyttjar dessa människor, skall omedelbart avskedas och sändas hem. Om organisationer där detta förekommer inte medverkar till att utreda och agera mot dessa övergrepp skall detta i särskilt allvarliga fall kunna leda till att Sverige minskar sin medfinansiering.
63. Kampen mot handel med kvinnor och barn kan inte vinnas, bara motverkas, i Sverige eller övriga EU. Den kan bara vinnas genom att levnadsbetingelserna i ursprungsländerna blir drägliga och rättsamhället där stabilt. Prioritera därför ekonomiskt, rättsligt och biståndssamarbete som förbättrar försörjningsmöjligheterna hemma för människor, särskilt kvinnor, i de länder som idag tjänar som ursprungsländer för människohandeln med kvinnor och barn.

Global solidaritet

Arbetsgrupp:

Cecilia Malmström, ordförande

Peter Isling

Åsa Nilsson

Birgitta Ohlsson

Lennart Rohdin (bidragit till avsnittet om migration, men har ej deltagit i beslutet om rapporten)

Nyamko Sabuni

Allan Widman

Kajsa Haag, sekreterare

Rapporten låg till grund för programbehandlingen vid folkpartiets landsmöte.
Texterna i denna del innehåller enbart programgruppens slutsatser, och är inte behandlade av landsmötet

Dags för en ny utrikespolitik – sammanfattning

För oss liberaler har det varit beklämmande att se hur socialdemokraterna successivt monterat ned alla utrikespolitiska ambitioner under de senaste åren. Det finns ingen linje. Det finns ingen strategi, ingen moral och inget engagemang. Vår röst i EU är tyst. Så behöver det inte vara.

Folkpartiet menar att det är dags att återupprätta en aktivistisk och moralisk utrikespolitik. Ett litet land som Sverige kan genom en hög aktivitet och ett stort engagemang vinna gehör för idéer i EU och FN för det vi vill åstadkomma. Men det kräver alliansbyggande och en genomtänkt strategi för vad man vill göra. För oss är det självklart att utrikespolitiken måste präglas av värnandet av demokrati och mänskliga rättigheter som högsta mål och riktlinje. En liberal utrikespolitik bejaktar globaliseringen och vill intensifiera arbetet med att få fler delaktiga i globaliseringens fördelar. Liberaler kompromissar inte med de mänskliga rättigheterna i Kina och fjäskar heller inte för diktatorer på Kuba. Det är hög tid för Sverige och världssamfundet att ta konkreta initiativ för att skapa en mer solidarisk värld och låta vackra ord omsättas i handling.

Inledning

Globaliseringen innehåller många centrala liberala element – öppenhet, gränsöverskridande och internationellt samarbete. Det handlar om processer som inte hindras av nationella regler eller gränser, och som därmed förändrar förutsättningen och organisationen för alla våra sociala relationer och transaktioner. Genom globaliseringen har krig, förtryck och fattigdom flyttat in i TV-sofforna, men också kunskapen om hur eländet i världen kan motverkas och bekämpas.

Globaliseringen skördar mängder av framgångar. Tack vare handel och internationellt utbyte har miljoner människor kunnat resa sig ur fattigdom. Det är idag bevisat att länder med öppna ekonomier och hög grad av internationell handel växer fortare än slutna ekonomier med liten handel. Det är tack vare globaliseringen som demokrati och mänskliga rättigheter numera är världsomspännande och det är tack vare globaliseringen som katastrofer som den i Asien i december 2004 får hela världen att ställa upp i återuppbyggnadsarbetet.

För knappt 25 år sedan levde 40 procent av världens befolkning i absolut fattigdom. I dag är den siffran 20 procent. Medellivslängden i u-länderna har ökat, från 46 år på 60-talet till 65 år i slutet på 1990-talet. För 50 år sedan var 70 procent av världens befolkning analfabeter, idag är andelen nere på 23 procent. 120 stater i världen betraktas idag som demokratier, vilket i sin tur betyder att nästan 60 procent av världens befolkning lever i länder som tillåter flerpartisystem, allmänna val och yttrandefrihet. Det är en ökning med över 25 procent jämfört med för femtio år sedan.

Trots stora framsteg lever dock fortfarande miljontals människor

med krig, fattigdom, misär, förtryck och AIDS, med föga hopp om en bättre framtid. Minst en halv miljon kvinnor och barn säljs varje år som slavar till Europa och hamnar i sexindustrin. Ökenutbredning, vatten- och energibrist och miljöförstöring skadar vårt jordklot för framtida generationer, men är också orsaker till krig, konflikter och fattigdom. Miljoner människor är på flykt undan diktatur, fattigdom eller miljökatastrofer. Dessa människor återfinns oftast i flyktingläger i grannlandet. Ibland lyckas de ta sig till Europa efter att ha betalt dyra pengar till människosmugglare. Väl vid Europas gräns, om de överlevt den osäkra färden, blir de ofta hemskickade igen. Frustration och hopplöshet är goda förutsättningar för fanatism och rekrytering till olika typer av terrororganisationer. En sådan värld kan liberaler aldrig acceptera. Vreden över människors lidanden och ofrihet samt viljan att förbättra allas livschanser är liberalismens största drivkraft. Sverige har ett ansvar att aktivt medverka i arbetet med att bekämpa fattigdom och ofrihet i världen och sprida demokrati, välbstånd och respekt för de mänskliga rättigheterna ända ut i byarna i Colombia, Zimbabwe och Nordkorea.

Ungefär tre miljarder människor är ännu inte delaktiga i globaliseringen. För en liberal handlar det om att identifiera hindren för globaliseringen och att arbeta för att undanröja dem. Viktiga verktyg för mer och bättre globalisering är frihandel, äganderätt och starka internationella organisationer. Det krävs också ett multilateralt samarbete för att arbeta för ekonomisk utveckling, rättsstatens principer och en human migrationspolitik samt en global allians mot terrorism och internationell kriminalitet såsom människohandel, narkotika och vapensmuggling. Demokrati och mänskliga rättigheter är den röda tråden i detta sammanhang, eftersom bristen på makt och delaktighet inte ger den enskilde möjligheter att hävda sin rätt till de fördelar som globaliseringen för med sig.

Det framstår som alltmer tydligt att socialdemokraterna i de flesta avseenden har kapitulerat i utrikespolitiken – passiviteten i EU och andra internationella organ är påtaglig och värden som solidaritet och humanitet, som socialdemokrater förr ansåg sig stå upp för, lyser ofta helt med sin frånvaro. Sverige behöver en ny, mer aktiv utrikespolitik med en tydlig och ärlig inriktning på att bekämpa fattigdom och ofrihet runt om i världen. Det behövs en liberal utrikespolitik som varken kompromissar med de mänskliga rättigheterna i Kina eller fjäskar för diktatorer på Kuba.

Demokrati – nyckeln till utveckling

Att vara liberal är att vara internationalist. I vår värld har varje individ rätt till ett värdigt liv i frihet utan hunger och förtryck. Denna grundtanke ligger bakom liberalers djupa engagemang i biståndspolitik. Vi eftersträvar en värld med rivna gränshinder, där demokrati, solidaritet och respekt för mänskliga rättigheter är universella normer. Demokratier ökar möjligheterna att utradera fattigdomen. Det finns ett samband mellan demokrati och välbstånd. Demokratier krigar inte med varandra och hungersnöd förekommer inte i fria stater, vilket Nobelpristagaren Amartya Sen bevisat.

FN:s utvecklingsprogram UNDP har också bekräftat att demokrati är det bästa medlet att bekämpa fattigdom, förtryck, ofrihet och terrorism. Bistånd utifrån kan initiera och stödja önskvärda interna demokratiska reformer som fria val, rättsstat, media, fackföreningar, partier, respekt för mänskliga rättigheter och institutioner för en solid marknadsekonomi. Dessa fasta principer bör prägla all svensk biståndspolitik både bilateralt och multilateralt samt det som kanaliseras genom frivilliga organisationer. Utbildningsprojekt, humanitärt bistånd, ekonomiskt bistånd samt bistånd till hälso- och sjukvård är samtidigt viktiga. Ekonomisk tillväxt och demokratisering är ömsesidigt stödjande processer. Odemokratiska regimer som inte är villiga att modernisera sig och som har deklarerat ointresse för demokrati och respekt för grundläggande mänskliga rättigheter ska inte fortsätta få svenskt bistånd. I stället ska de förtryckta folken i dessa länder genom bistånd till demokratisk opposition, öppna medier och andra krafter som stödjer friheten stödjas via enskilda organisationer. Vid humanitära katastrofer ska dock aldrig ett lands diktatoriska styrelseskick stoppa akut bistånd.

I den nya politiken för global utveckling, som antogs i december 2003, pekade inga samarbetsländer ut. Istället anges att Sverige ska bedriva bistånd överallt där det finns ett behov. Att överge systemet med programländer resulterar i att biståndspolitik blir ett allmänt utrikespolitiskt instrument med risk för en utspädning av svenska erfarenheter, på sikt grundare kunskaper om mottagarna och minskad effektivitet. Bistånd, för att nå framgång i form av en demokratisk utveckling och minskad fattigdom, måste vara långsiktigt och fokusera på bättre målpåfyllelse.

Inom det tjeckiska utrikesdepartementet bildades 2004 en ”Unit for promotion of transitions” som ska koordinera Tjeckiens egen utrikespolitik, arbetet inom EU-institutionerna och FN, samt stödet till icke-statliga organisationer. Detta så att politiken inte ska förlora fokus utan ständigt ha främjandet av övergång till demokrati för ögonen. Arbetet ska rikta sig mot såväl länder som redan har inlett en förändringsprocess som till länder där man inte ser några framsteg. I början koncentreras arbetet till Burma, Kuba och Vitryssland. Den svenska politiken gentemot dessa länder, som till många andra diktaturer, har länge saknat fokus och tydliga målbeskrivningar. Den svenska utrikespolitiken skulle vinna mycket i trovärdighet genom att lära av det tjeckiska exemplet och på allvar formulera tydliga mål om att vi i första hand ska främja övergång till demokrati i biståndsländer.

Östafrika/Afrikas horn och Stora Sjöregionen är områden svårt sargade av svält och krig. FN har till exempel kallat situationen i Sudan för världens största humanitära katastrof. Ungefär två miljoner sudaneser i regionen lever under grymma svältförhållanden och uppskattningsvis befinner sig en miljon människor på flykt. Förutom situationen i Sudan kan områdena sammantaget karaktäriseras som krutdurkar, där fattigdom och diktatur kan tjäna som grogrund för terrorism. Situationen i områdena har dessutom bäring på utvecklingen och stabiliteten i närliggande regioner. Sveriges roll som pådrivare av en utveckling mot demokrati i dessa stater kan inte nog understrykas.

Kvinnor i världen ses ofta som andra klassens medborgare och tillhör majoriteten av de allra fattigaste. Kvinnoförtrycket är vanligast i stater som inte ens försöker leva upp till demokratiska ideal. Kvinnors rättigheter är också mänskliga rättigheter. Därför behövs ett feministiskt perspektiv också i den svenska solidaritetspolitiken. Vi kan aldrig tolerera att svenska

biståndspengar går vare sig till diktaturledare eller länder som allvarligt kränker kvinnors rättigheter.

Kvinnorörelsen världen över har i decennier kämpat intensivt för kvinnors rätt till sin kropp, sin sexualitet och till fri abort, nämligen det som brukar beskrivas som sexuell och reproduktiv hälsa. Kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter, också kopplat till HIV/AIDS-frågan, är viktiga att lyfta fram i ett internationellt perspektiv.

Folkpartiet föreslår:

Demokrati ska vara det överordnade målet för svenskt utvecklingssamarbete.

Koncentrera det svenska biståndet till vissa länder, som i allt väsentligt delar våra demokratiska värderingar.

Fasa ut biståndet till diktaturer som inte uppvisar trovärdig vilja till demokratiska reformer. I de fall bistånd ska bedrivas i diktaturstater ska det ske via enskilda organisationer.

Återställ biståndet till en procent av BNI (bruttonationalinkomst).

Skuldavskrivning ska kopplas till krav på demokratiska och marknadsekonomiska reformer.

Inrätta en demokrati- och transitionsenhet inom UD för att stötta demokratiska krafter i diktaturländer

Inrätta en ”Marshallplan” för Östafrika/Afrikas horn samt Stora Sjöregionen för demokrati och utveckling, det vill säga en plan i samma anda som den som skapades för stöd och uppbyggnad av krigsdrabbade europeiska länder efter andra världskriget.

Gör könskonsekvensanalyser av svenskt bistånd, där även andra utsatta gruppers situation som HBT-personers (homo, bi- och transpersoners) situation tas upp.

Sverige bör i internationella fora tydligt driva frågor som rör kvinnors politiska inflytande, rätt till lika utbildning, våld mot kvinnor, sexuell och reproduktiv hälsa inklusive rätten till väl fungerade preventivmedel och rätten till fria och säkra aborter.

Mer frihandel – för de fattigas skull

Världen behöver mer frihandel, inte mindre. Ökad handel leder till kontakter, kunskap, jobb, investeringar, valfrihet, ny teknologi, politiskt samarbete, stabilitet, regelverk och minskad korruption. Fattigdomen i världen kan mildras genom ekonomisk tillväxt, särskilt om den kombineras med åtgärder på den nationella nivån som förbättrar inkomst- och förmögenhetsfördelningen. När länder blir ömsesidigt beroende av varandra ökar dessutom förståelsen och riskerna för väpnade konflikter minskar. Men för att handelns fördelar skall komma alla till del krävs förändringar och reformer.

Internationaliseringen medför att grundläggande ekonomiska spelregler måste läggas fast internationellt. Handelshinder, främst för livsmedel, tjänster och upphovsrätter, måste avvecklas och u-länderna successivt integreras i en liberal ekonomisk världsordning där frihandel och företagsinvesteringar är centrala drivkrafter för utveckling.

Världshandelsorganisationens (WTO) 147 medlemmar lyckades nyligen enas om fortsatta liberaliseringar av världshandeln som innebär sänkningar av subventioner och ett förbättrat marknadstillträde på jordbruksområdet. Dessa förändringar utgör stora steg i rätt riktning men fortfarande är det mycket som inte fungerar tillfredsställande.

Reformeringen av EU:s jordbrukspolitik är en sådan sak. EU:s jordbruks- och fiskepolitik är en del av orsaken till att vi idag riskerar att misslyckas med FN:s millenniemål att till år 2015 halvera fattigdomen. En rapport från Världsbanken 2003 menar att sänkta jordbrukssubventioner skulle kunna lyfta 140 miljoner människor ur fattigdom och misär. Ytterligare en rapport, presenterad av FN i början av 2005, visar att jordbrukare i de rika länderna årligen får 1,6 miljarder kronor i subventioner. Det är trettio gånger så mycket pengar som de fattiga länderna får i bistånd till utveckling av det inhemska jordbruket.

Inom WTO har man kommit överens om att befria u-länder från kravet att inledningsvis slopa handelshinder, något som är beklagligt eftersom det först och främst drabbar andra u-länder. Att man vid WTO:s ministerkonferens i Genève beslutade att ta bort öppenhet vid upphandling från dagordningen är också klandervärt. Öppenhet är avgörande i kampen mot korruption och i samband med upphandlingar i de länder som inte har tillräckligt väl fungerande rättssystem.

Arbetet med att liberalisera handeln med tjänster måste drivas på - reformarbetet för att underlätta för den handeln går alltför långsamt. Potentialen för frihandel med tjänster är enorm, eftersom den utgör huvuddelen av den globala ekonomin. Det skulle betyda att fattiga länder bättre skulle kunna utnyttja sina konkurrensfördelar.

Frihandel underlättar även för fattiga människor att starta rörelser och företag. Men avsaknaden av äganderätt för fattiga i u-länder hindrar enskilda människor att registrera egendom. Det betyder att de inte kan utnyttja möjligheten att utgå från sin bostad

eller annan egendom i etablerandet av en näringsverksamhet. Detta är också en stor del av förklaringen till att 50-75 procent av befolkningen i u-länder arbetar utanför den legala sektorn. Därmed sätts käppar i hjulen för ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning.

Trots att jämställdhet sägs vara en svensk profilfråga i internationell politik så har socialdemokraterna inte tagit några steg för att integrera ett genderperspektiv i sin handelspolitik. För att öka jämställdheten är det helt avgörande att kvinnor inte bara får öka sitt deltagande i WTO-sammanhang rent numerärt, utan också får ett reellt inflytande över den politik som förs.

Den senaste tiden har det talats mycket om företagens globala ansvar. Medvetna konsumenter, journalister och olika organisationer menar också att de stora multinationella företagen, som ibland har en större omsättning än vad BNP är i det land de verkar i, har ett ansvar i det globala arbetet med mänskliga rättigheter och hållbar ekologisk utveckling. Många stora företag har idag också egna policydokument eller uppförandekoder. Globaliseringen har lett till att världsomfattande demonstrationer eller bojkotter kan organiseras blixtnabbt mot ett företag som allvarligt hotar miljön eller uppfattas bryta mot vissa grundläggande värden. Det vet företagen och de flesta vill också ta ett ansvar. Att ålägga företagen långa listor med obligatoriska efterlevnadsregler är dock ingen framkomlig väg. Bättre är att uppmana till öppenhet om policy och medvetna konsumenter. Ett etiskt företagande är en konkurrensfördel.

Folkpartiet föreslår:

Släpp handeln fri. EU bör ta bort samtliga tullar gentemot omvärlden. Sverige bör också driva på så att EU, USA och Japan avskaffar sina handelshinder, tullar och andra subventioner samtidigt för bästa globala effekt.

Avskaffa EU:s jordbrukspolitik till år 2015. Den är djupt osolidarisk och utestänger u-länder från den viktiga europamarknaden.

EU:s fiskeavtal med tredje land ska omedelbart sägas upp. Istället ska EU låta de fattiga länderna bygga sina egna fiskeflottor, och låta deras fisk säljas fritt till EU.

Den ambitiösa utvecklingsdagordningen från Doha bör uppfyllas senast år 2006.

Sätt stopp för bilaterala och regionala handelsavtal. Dessa avtal försvårar överenskommelser inom det multilaterala systemet och uppfyller inte WTO:s krav på lika behandling.

Återinför frågan om transparens vid upphandling. Frågan om transparens gör störst nytta för konsumenter och företag i u-länder.

Öka det tekniska biståndet för att stärka u-ländernas kapacitet på handelsområdet (till exempel tillgång till expertis som stöd i internationella förhandlingar)

Inkludera varor som ris, socker och bananer i frihandeln. De har en avgörande betydelse för många u-länders handel. Idag omfattas dessa varor av subventioner under en övergångstid på sex till nio år.

Befria inte u-länder från ansvaret att minska sin protektionism. Detta drabbar bara andra u-länder.

Ge parlamentariker större inflytande inför förhandlingarna i WTO. Parlamentariker är naturliga representanter för sina väljare.

Öka antalet kvinnor inom WTO. Sverige bör arbeta för att fler kvinnor anställs inom WTO samt att man grundlägger ett genderperspektiv på alla avtal.

Öka stödet till mikrofinansieringsprojekt - p.g.a. avsaknaden av äganderätt står många människor i världen utan möjlighet att låna pengar av traditionella finansieringsinstitut för att starta egna verksamheter. Små lån kan göra en avgörande skillnad.

Realisera Gats-avtalet. Att liberalisera den internationella tjänstehandeln har stor betydelse för att skapa tillväxt och ökad sysselsättning runt om i världen.

En folkrätt för människor – inte för stater

FN bildades efter andra världskriget för att skapa en organisation av globalt samarbete för fred, säkerhet och utveckling. Idén är enkel och genial och på många sätt är FN en fantastisk organisation som bidragit till mycket gott. Det står dock klart för alla att FN har stora problem. På senare tid har organisationen varit inblandad i ett antal korruptionsskandaler. Det otidsenliga systemet med säkerhetsråd och permanenta medlemmar med vetorätt, är en rest från det kalla kriget som skapar blockeringar och handlingsförlamning.

FN är en organisation som består av 191 stater, i princip samtliga av världens länder, allt ifrån fullödiga demokratier till de mest vidriga diktaturer. Medlemsstaterna måste agera enligt FN:s uppgifter att upprätthålla internationell fred och säkerhet, förebygga och undanröja hot mot freden och lösa internationella tvister. Dock är det viktigt att komma ihåg att FN aldrig kan åstadkomma mer än summan av medlemsländernas politiska vilja.

Det är naturligtvis viktigt att alla länder är med i en global organisation, men genom rotationssystemet i säkerhetsrådet faller det sig ibland så att några av de största skurkstaterna får ett oproportionerligt stort inflytande, t.ex. var Libyen för några år sedan ordförande i Människorättskonferensen i Genève. Om säkerhetsrådet är ense om att agera i ett land blir aktionen automatiskt förenlig med folkrätten, men om den fördöms av något land, t.ex. det kommunistiska Kina, blir den ett brott mot samma folkrätt. Detta är en orimlighet. Säkerhetsrådets sammansättning bör utvidgas och bli mer representativ. FN

måste reformeras för att klara humanitära interventioner i de fall det krävs för att skydda civila.

Varje land måste ha en vidsträckt rätt att hantera sina egna problem utan yttre inblandning. Men denna princip upphör att gälla när ”hantering av egna problem” övergår till folkmord, eller ett akut hot om folkmord, t.ex. genom användande av massförstörelsevapen, systematiska våldtäkter, folkfördrivningar eller annan stats sanktionerad förföljelse av civila.

Omsorgen om den enskilde människan, minoriteters och folkslags grundläggande rättigheter måste sättas före staters suveränitet. Det är förkastligt när folkrätten åberopas av odemokratiska makthavare som argument för att de ostört ska kunna förfölja och mörda sina egna medborgare och då konsekvensen blir ett förklarat FN. Därför förmådde inte FN leva upp till den egna stadgan vid folkmorden i Rwanda på 1990-talet. Världssamfundet stod overksam när en miljon människor mördades. Inte heller lyckades FN förhindra folkfördrivningen på Balkan. Skammen över att vi i världssamfundet lät folkmorden pågå är något vi tvingas leva med, men kanske kan vi förhindra att det upprepas i framtiden. Men reformerna och krav på handling brådskar - FN står åter handlingsförlamat inför folkmordet i Sudan, och det som inte fick hända, har redan hänt. Sverige måste verka för att förnyelsen av folkrätten går vidare så att den blir ett tydligt stöd, inte ett hinder, för individens grundläggande rättigheter. Tillsammans med andra demokratier kan vi åstadkomma förändring. Enskilda medlemsländer har ett ansvar att inom ramen för FN-systemet verka för fred och frihet och försvaret av mänskliga rättigheter.

I sammanhanget vill vi lyfta fram de regionala organisationernas roll inom FN-systemet, i de fall där säkerhetsrådets oenighet gör interventioner i länder som gravt bryter mot de mänskliga rättigheterna omöjliga. Vid sådana blockeringar bör istället regionala organisationer kunna agera. Dock finns inte den möjligheten idag då folkrätten förbjuder exempelvis Afrikanska Unionen (AU) att ingripa för att stoppa folkmordet i Darfur.

Multilateralism är den bästa metoden för att förebygga, fastställa och bemöta hot samt att uppnå global fred och säkerhet. Men för att FN ska kunna möta de nya hot och utmaningar som vi står inför, måste organisationen reformeras och arbetet fokuseras.

Folkpartiet föreslår:

FN bör vara skyldigt att ingripa då civila hotas av folkmord eller motsvarande och där staten inte skyddar sina medborgare, också med våld om så krävs. Folkrätten bör reformeras och kompletteras med en slags nödvärnsrätt.

Användningen av vetot bör avskaffas på sikt. I ett första skede bör endast dubbelt veto gälla (dvs. minst två permanenta säkerhetsmedlemmar krävs för att stoppa ett beslut). Vetot bör endast gälla FN:s stadga kapitel sju (hot och brott mot freden, samt aggressionshandlingar). Om en medlem önskar lägga in sitt veto måste detta motiveras.

Låt regionala organisationer få ansvar för att förhindra folk mord. Mellanstatliga regionala organisationer bör få en större folkrättslig möjlighet att agera då FN är lamslaget. Det kräver en ändring av FN-stadgan.

EU bör ha en gemensam plats bland de permanenta medlemmarna för att underlätta en gemensam europeisk utrikespolitik.

Säkerhetsrådets permanenta medlemmar bör utvidgas med representanter från Latinamerika, Asien och Afrika.

FN bör genomföra en rejäl översyn av sina rutiner för upphandling, uppdragsgivning och utvärdering för att med kraft bekämpa korruption och missbruk av medel.

Samarbetet mellan EU och FN bör öka vad gäller civil krishantering.

Gemensam säkerhet i en globaliserad värld

Vi liberaler vill se en ny världsordning byggd på demokrati, mänskliga rättigheter, frihandel och utvecklingsmöjligheter gå hand i hand med en global kamp mot terrorism. Som en följd av globaliseringen tenderar nationell och internationell säkerhet att bli två sidor av samma mynt. Hoten mot Sverige och våra medborgare måste idag mötas allt längre från våra gränser.

Säkerhetspolitiken har under de senaste åren kommit att få en helt ny innebörd än under det kalla kriget, då det militära hotet stod i fokus. Terrorismen är idag det största hotet mot mänskligheten, då massförstörelsevapen i händerna på en terrororganisation kan skapa oöverskådlig förstörelse och död. Framtidens säkerhetspolitik måste därför rikta in sig på att arbeta förebyggande mot terror, något som innebär en bred agenda för ökad säkerhet. Massförstörelse-, kemiska och biologiska vapen, liksom regionala konflikter och globala epidemier utgör hot mot såväl u- som i-land, och måste också ingå som en del i ett vidare säkerhetsbegrepp.

Sverige är en del av EU:s utrikes- och säkerhetspolitik, GUSP. GUSP är i huvudsak ett mellanstatligt samarbete och har som mål att skydda gemensamma värden, bevara fred och säkerhet, främja internationellt samarbete och utveckla demokrati och mänskliga rättigheter. De senaste åren har utrikespolitiken också fått en ny dimension som handlar om militär och civil krishantering. EU:s sk. snabbinsatsstyrka ska t.ex. förstärkas med en civil konfliktlösningsdel.

EU genomför idag olika operationer runt om i världen i fredsbevarande eller fredsframtvängande syfte, i enlighet med de s.k. Petersbergsuppgifterna. För dessa insatser används NATO:s planerings och ledningsresurser.

Folkpartiet bejaktar det europeiska samarbetet. Det är utmärkt att EU också tar ett större ansvar för fred och säkerhet i världen.

När EU-länderna är eniga kan de åstadkomma storverk. Tyvärr präglas utrikespolitiken ännu mycket av nationella intressen och då blir EU handlingsförlamat och splittrat. Vissa EU-länder vill att EU ska utveckla ett renodlat försvar, oberoende av NATO. Folkpartiet motsätter sig detta. De europeiska demokratiernas säkerhet har under årtionden ytterst garanterats av samarbetet mellan USA och Europa inom ramen för den transatlantiska försvarsalliansen. Den är viktig också i framtiden. Vi menar att EU ska fungera som det europeiska benet i ett stärkt och utvecklat NATO. I ett sådant NATO ska Sverige vara medlem.

Sverige bör ta ett större ansvar för internationell krishantering. Detta kräver en sammanhållen nationell strategi för hur vi bäst utnyttjar våra begränsade resurser och för var våra komparativa fördelar gör störst nytta på den internationella arenan. Det ligger i Europas och Sveriges intresse att delta i den internationella krishantering.

Om EU:s nya författning antas kommer förutsättningarna för en gemensam utrikespolitik att förbättras genom fler majoritetsbeslut, en gemensam "utrikesminister" som ska föra hela EU:s talan, samt införandet av en solidaritetsklausul. Vi välkomnar dessa förstärkningar och menar att det är dags för socialdemokraterna att tala klarspråk om vad man vill med den gemensamma utrikespolitiken.

EU har tagit flera initiativ i kampen mot terrorismen och formulerat åtskilliga förslag. Allt för lite har dock hänt och EU:s särskilde ansvariga för att samordna kampen mot terrorismen, Gijs de Vries, har varit mycket kritisk till att så lite görs. I EU:s handlingsplan mot terrorism från juni 2004 fastslås alla länders skyldigheter att utveckla och genomföra strategier för terrorbekämpning, på hemmaplan och globalt. Folkpartiet menar att det är oerhört viktigt att de förslag som har beslutats verkligen genomförs. Det handlar om den europeiska arresteringsordern, samordning av underrättelsesmaterial, ökat polissamarbete, harmonisering av vissa straffsätser samt definitioner m.m.

Vi vill dessutom skapa ett slags ett europeiskt FBI, med ett speciellt ansvar för att bekämpa den europeiska brottsligheten, inte minst terrorismen. Ett europeiskt FBI ska samordna och leda spaningsinsatser och förundersökningar när flera länder är inblandade. Det ska kunna beordra

samtida husrannsakingar i flera länder och kunna överta vissa operativa insatser. Europol, eller ett Euro-FBI, bör också samla in och analysera information om hotbilder i samarbete med de nationella säkerhetstjänsterna. Alla experter identifierar brisen på underrättelsesamarbete som ett av de största problemen i kampen mot terroristerna.

Terroråd slår blint mot oskyldiga och kan därför sägas vara ett brott mot mänskliga rättigheter och ett fruktansvärt integritetsangrepp. Men det är också viktigt att poängtera att kampen måste föras med medel som respekterar rättssamhällets principer och inte undergräver det öppna samhället. Då vinner terroristerna. Alla ingrepp i den individuella integriteten, t.ex. register, övervakningskameror, samkörning av register

mm måste hela tiden vägas mot proportionalitets- och rimlighetsprinciperna. Samtidigt måste kampen mot terrorismen föras på flera plan, inte minst den globala. Fattigdomsbekämpning, demokrati och mänskliga rättigheter är viktiga instrument för att undanröja rötter till fanatism och fundamentalism.

Fred i Mellanöstern, dvs. en tvåstatslösning mellan israeler och palestinier, men också en allmän demokratisering i hela Mellanösternregionen, skulle vara ett oerhört stort steg för att bekämpa terrorism. En sammanhållen europeisk utrikespolitik, som agerar tillsammans med USA, är därför helt nödvändig.

Folkpartiet föreslår:

EU:s insatsstyrka bör användas för militär och civil krishantering, konfliktförebyggande, fredsbevarande och fredsframtvängande åtgärder.

Sverige bör bidra med förband till en egen snabbinsatsstyrka inom EU samt lämna bidrag till NATO:s s.k. Nato Response Force.

Den transatlantiska länken måste stärkas för bästa möjliga samarbete i kampen mot terrorismen.

EU behöver en gemensam utrikespolitik. Beslut bör så långt det är möjligt tas med kvalificerad majoritet. Veto bör tillämpas endast i undantagsfall då vitala nationella intressen står på spel.

EU bör inte utvecklas till en ren försvarsallians, den transatlantiska länken är och bör vara grundbulten i en europeisk säkerhetsordning. Sverige bör söka medlemskap i Nato.

Det är orimligt att en medlemsstat är passiv om ett annat land angrips. Vi välkomnar därför den kommande solidaritetsklausulen i EU:s författning.

Den gemensamma utrikes och säkerhetspolitiken behöver bättre demokratisk kontroll. Europaparlamentet och de nationella parlamenten bör involveras i en regelbunden översyn av den europeiska säkerhetsstrategin.

Sverige bör utveckla en strategi för internationella insatser – vi har ett ansvar för att den insats som görs utformas så att hjälpen blir så verksam som möjligt.

EU bör ta initiativ till att, tillsammans med USA, formulera en demokratiplan för hela Mellanösternregionen.

Europol bör utvecklas till ett slags europeiskt ”FBI” med befogenheter att genomföra hotbildsanalyser, analysera och samordna information om terrorister från medlemsländernas säkerhetstjänster.

Motarbete ”Fästning Europa”

I alla tider har människor sökt sig bort från förtryck, förföljelse, hunger och misär, d v s allt det som hindrar henne från att själva forma sin egen och sina närmastes framtid. Människor har sökt sig till en främmande plats innanför eller bortanför de gränser, som andra människor har rest för att stänga ute. De har gjort det utan garanti, men med ett hopp om att själva kunna forma sin framtid. Det gällde såväl de stora folkvandringarna och Amerikaemigrationen från fattigdomens Sverige, pogromernas Ryssland och hungerns Kina som flyktingarna undan nazismens härjningar, kommunismens förtryck och etniska rensningar på Balkan och i Rwanda.

Många av de, som idag söker sig en framtid i den rikare delen av världen, söker sig förvisso bort från hunger, fattigdom och misär. Men just i de länder de söker sig från, råder också ett ständigt hot mot människors liv och säkerhet på grund av politiskt förtryck och förföljelse av olikänkade och minoriteter liksom krig och inbördeskrig. Frånvaron av grundläggande demokratiska förhållanden och respekt för mänskliga rättigheter gör det omöjligt för människor att själva påverka och förbättra tillvaron för sig själva och sina närmaste. Det går därför oftast inte att urskilja en enda orsak till att människor ger sig iväg. Förtryck och misär går hand i hand för de människor som söker sig en framtid någon annanstans i världen.

Stängda gränser och en brutal gränskontroll har alldeles för ofta varit den rika och fria världens svar på migration och flyktingströmmar. Den Fästning Europa, som sedan 80-talet byggts upp i allt mer raffinerade former allteftersom EU har utvidgats åt öster och söder, har till syfte att stänga människor ute från det välstånd och den trygghet vi skapar genom att stänga deras varor ute från lika konkurrens. Berlinmuren som stängde människor inne har ersatts med Fästning Europa som stänger människor ute. Hänsynslösa flyktingsmugglare är inte orsaken till de tragedier som utspelas varje dag vid gränserna till Fästning Europa. Orsaken är våra tullmurar och våra stängda gränser, som gör att desperata människor utsätter sig för allt större risker i ansträngningarna att nå en bättre framtid för sig och de sina. Alternativet är att stanna kvar i hopplöshetens förtryck och misär.

Kampen för demokrati och mänskliga rättigheter är grundläggande för att ge människor hopp och möjlighet att skapa en framtid där de bor. En globalisering byggd på frihandel och lika konkurrensvillkor för de varor som produceras i de fattiga länderna skapar förutsättningar för ekonomisk utveckling och spirande välstånd också för de fattigaste.

Vi liberaler vill se en värld där människor kan resa och flytta fritt mellan olika länder. Det är en vision som kan tyckas avlägsen men vars förverkligande måste påbörjas, i första hand inom EU. Den successiva utvidgningen av EU visar att delaktighet och framtidshopp ger människor förutsättningar att själva forma sin framtid. Längtan efter att få tillträde är som störst när dörrarna är som mest stängda. EU:s migrationsregler måste öppnas för en ordnad och vidgad invandring.

Den demografiska utvecklingen i det gamla Europa visar på kortsiktigheten i det synsätt som ligger bakom Fästning Europa. Europa behöver inte färre invandrare utan fler. Bristen på arbetskraft hämmar tillväxten i Europa och kommer på sikt att hota välfärden. Vi menar därför att Europa borde öppnas för arbetskraftsinvandring, även för länder utanför EU.

Så länge människor förtrycks och förföljs på grund av sina åsikter, sin tro eller för att de är annorlunda behövs en möjlighet att söka skydd och asyl. Genèvekonventionen är utsatt för ifrågasättande och måste värnas. Den behöver kompletteras med skydd för människor som är utsatta för mer sammansatta hot mot sitt liv och sin säkerhet eller som riktas mot grupper snarare än individer.

Folkpartiet föreslår:

Murarna runt Fästning Europa måste sänkas i stället för att ständigt höjas.

Öppna EU för arbetskraftsinvandring. Inrätta ett enkelt system för arbetskraftsinvandring till EU – liknande USA:s ”Green card” – som är begripligt, obyråkratiskt och generöst. Alla som fått en anställning och som kan försörja sig själva skall också kunna få ett arbetstillstånd, som gäller för hela EU.

Komplettera Genèvekonventionen med ett skydd för mer sammansatta hot och för dem som förföljs som grupp.

Den gemensamma flyktingpolitiken på EU-nivå ska utformas med minimiregler som bevarar det enskilda landets möjlighet att föra en mer solidarisk politik. En gemensam flyktingpolitik som utformas på detta sätt medför att alla medlemsländer tvingas ta ansvar.

EU:s medlemsländer måste fullt ut respektera Genèvekonventionen, t.ex. genom att inte utvisa flyktingar till länder där de riskerar förföljelse. Den skyldigheten får inte åsidosättas med hänvisning till att vissa länder bedöms vara säkra.

Korta EU:s lista över viseringspliktiga länder. Grundregeln måste vara att människor har rätt att fritt resa in i EU, inte tvärtom.

Bekämpa trafficking – vår tids slavhandel

Trafficking är vår tids slavhandel. Världen över luras kvinnor, barn och en del män in i den växande handeln med människor. Vissa hamnar på lägenhetsbordeller i Stockholm, andra säljs för sina organs skull. Vissa utnyttjas som ficktjuvar eller tiggare i Madrids tunnelbana medan andra arbetar för slavlöner i amerikanska hem eller ivorianska kakaoplantager. Den mest uppmärksammade formen av trafficking är den som utnyttjar kvinnor och barn inom sexindustrin.

Handeln styrs av internationella brottsmyndigheter som i

människohandeln ser ett lukrativt och relativt riskfritt komplement till annan illegal verksamhet som narkotika- och vapenhandel. Offren kommer oftast från fattiga och utsatta förhållanden. En del tvingas in i handeln, medan andra lockas av löften om ett bättre liv.

Det finns ingen tillförlitlig statistik över hur många som drabbas av trafficking. Vissa uppskattningar talar om att en halv miljon kvinnor förs till Västeuropa varje år för att utnyttjas i sexindustrin. Men trafficking existerar i alla världsdelar och även i andra sektorer, så den verkliga siffran är troligtvis mycket högre.

Det finns många aspekter på trafficking. Vissa fokuserar på de internationella brottsmyndigheters roll, andra på köparnas efterfrågan eller på invandringspolitiken. Vi liberaler menar att kampen mot trafficking framförallt är en kamp för grundläggande mänskliga rättigheter. Ingen människa ska behöva utstå den fysiska och psykiska tortyr som det innebär att bli såld och utnyttjad.

Traffickingens grundorsaker är ekonomiska och sociala orättvisor, patriarkala maktstrukturer och en restriktiv migrationspolitik. Därför är det viktigt att förbättra de sociala och ekonomiska villkoren i ursprungsländerna. Man måste även arbeta för en ökad jämställdhet och föra en politik som bejaktar migration till destinationsländerna.

En utsatt social situation och fattigdom är oftast orsaken till att kvinnor och män lockas av de löften som traffickingligorna ger. Till och med prostitution i ett främmande land kan te sig som en bättre värld än den där man själv och ens barn svälter. Vi liberaler menar att ingen ska behöva ställas inför det valet, och för oss är det en självklarhet att arbeta för ekonomisk utveckling och

höjd levnadsstandard i hela världen. De effektivaste medlen heter demokrati, frihandel och bistånd.

Trafficking hade aldrig kunnat bli så utbredd och lukrativ om det inte hade funnits en strukturell underordning av kvinnor. Ett tydligt exempel är sexslavhandeln, där vissa män anser att deras egna sexuella drifter står över dessa kvinnors rätt till ett människovärdigt liv. Därför är kampen för ökad jämställdhet i världens alla länder en nyckelfaktor i kampen mot trafficking.

Hög arbetslöshet och fattigdom är vanliga skäl till att människor utnyttjas genom trafficking. Om människor istället ges laglig möjlighet att ta sig till ett annat land och försörja sig på riktiga jobb, så kommer marknaden för människohandlare att minska betydligt. Därför är det mycket viktigt att destinationsländerna öppnar sina gränser för arbetskraftsinvandring och för en politik som ställer sig positiv till migration. I sammanhanget är det intressant att notera att de pengar som skickas hem av arbetskraftsinvandring utgör en mycket stor del av fattiga länders BNP, och är viktigare för deras utveckling än all världens bistånd.

Trafficking är särskilt vanligt inom sektorer där arbetarna är dåligt organiserade eller som inte ens ses som en del av arbetsmarknaden. I västvärlden hittar man många av offren i sektorer som står helt utanför arbetslagstifningen, såsom prostitution eller arbete i privata hem, och i sektorer där svartarbete är vanligt förekommande, såsom restaurangbranschen och jordbruket. En viktig insats för att minska risken för trafficking är därför att se till att fler sektorer präglas av lagar och regler och att arbetstagarna har rätt att organisera sig.

Trafficking är ett globalt problem, men det finns många åtgärder som kan vidtas inom Sveriges och EU:s gränser för att förbättra situationen för de tusentals offer som kommer hit och för att försvåra för de internationella brottssyndikaten.

Folkpartiet föreslår:

Utöka EU:s insatser mot människohandel. EU måste ställa högre krav på nuvarande medlemsländer, liksom ansökar- och kandidatländer, att prioritera bekämpning av människohandel.

Underlätta Europols arbete i kampen mot trafficking. En enkel regeländring är att förlänga lagringstiderna av viktig information i Europols analysfiler.

Inrätta gemensamma EU-program för vittnesskydd och brottsoffers säkerhet.

Samarbeta med frivilligorganisationer. Frivilligorganisationer och representanter för de som smugglats har ofta större möjlighet att nå de människor som riskerar att exploateras.

Prioritera humanitet framför restriktivitet. Vissa av Europas regeringar vill satsa alltmer resurser på kampen mot illegal invandring. Den kampen går inte ihop med att skydda migranter från övergrepp och exploatering.

Förbättra utbildningen om människohandel för hela rättsväsendet. Kunskapen och kompetensen om trafficking hos polis, åklagare och domstolar varierar, och det finns stora regionala skillnader i hur man prioriterar.

Bevilja permanenta uppehållstillstånd. Offren har drabbats av så fruktansvärda övergrepp att de i normalfallet ska kunna beviljas permanenta uppehållstillstånd.

Inför nolltolerans mot att internationella organisationers personal utnyttjar offer för trafficking.

Folkpartiet Liberalerna

Box 6508 - 113 83 Stockholm
08-410 242 00 - 08-509 116 60
www.folkpartiet.se - info@folkpartiet.se